

Credito e debito pubblico nel municipio di Tàrrega nel XV secolo

Credit and Public Debt in the city of Tàrrega in the 15th Century

Martina Del Popolo
(Università di San Marino -
Universitat de Barcelona)

Fonti documentali

Arxiu Comarcal del Urgel, Tàrrega (ACU):

Llibres del Consell (LC), 1470-1475, 1476-1481.

Pergamins de Tàrrega (PT), 305-328.

Pergamins de Vilagrassa (PV), 137-147.

Arxiu de la Corona d'Aragó, Barcellona (ACA):

Reial Cancelleria (RC), 3479, 3687.

Fonti edite

Gonzalvo i Bou, Gener et alii (1997) *Els llibres de privilegis de Tàrrega (1058-1473)*.
Barcellona: Fundació Noguera.

Sarret i Pons, Luís (1930) *Privilegis de Tàrrega*. Tàrrega: Francesc Camps Calmet.

Zurita, Jerónimo, (1976) *Anales de la Corona de Aragón*. Saragozza: Institución
"Fernando el Católico".

Bibliografia

- Balaguer, Víctor (1891) 'Los Reyes Católicos', in *Historia general de España*. Madrid: El progreso editorial.
- Barbadoro, Bernardino (1929) *Le finanze della Repubblica fiorentina. Imposta diretta e debito pubblico fino all'istituzione del Monte*. Firenze: Olschki.
- Batlle Gallart, Carmen (1973) *La crisis social y económica de Barcelona a mediados del siglo XV*. Barcellona: CSIC.
- (1978) 'Las ferias catalanas en la Edad Media', *Historia*, 16, pp. 55-61.
- Baydal Sala, Vicent (2013) *Els orígens de la revolta de la Unió al regne de València (1330-1348)*. Valencia: Valencia University Press.
- (2014) *Guerra, relacions de poder i fiscalitat negociada: Els orígens del contractualisme al Regne de València (1238-1330)*. Lleida: Pagès editors.
- Bertran i Roigé, Prim (1984) 'La lleuda de Cervera (segle XV)', *Miscel·lania Cerverina*, 2, pp. 49-66.

- (1989) 'Conflictes socials a Cervera, segons el llibre del batlle Antoni de Cabrera', *Miscel·lania Cerverina*, 6, pp. 53-70.
- (2013a) 'Mercat i fira a Vilagrassa (s. XII-XIV). De les concessions reials a les tensions amb municipis veïns', in *Romànic tardà a les terres de Lleida: estudis sobre Vilagrassa*. Sant Martí de Malda: Grup de Recerques de les Terres de Ponent, pp. 119-152.
- (2013b) 'Fiscalitat reial i finances municipals a Vilagrassa: ss. XII-XIV. Primera aproximació', in *Romànic tardà a les terres de Lleida: estudis sobre Vilagrassa*. Sant Martí de Malda: Grup de Recerques de les Terres de Ponent, pp. 153-188.
- Bonnassie, Pierre (1979) *Catalunya mil anys enrere*. Barcelona: Edicions 62.
- Calasso, Francesco (1954) *Medio Evo del diritto*. Milano: Guiffré.
- Carrère, Claude (1967) *Barcelone centre économique à l'époque des difficultés. 1380-1462*, Parigi - L'Aia: Mouton.
- Del Val Valdivieso, María Isabel (1974) *Isabela la Católica, princesa: 1468-1474*. Valladolid: Instituto "Isabel la Católica" de Historia Eclesiástica.
- Ferrer i Mallol, Maria Teresa (1970-1971) 'El patrimoni reial i la recuperació dels senyories jurisdiccionals en els estats catalano-aragonesos a la fi del segle XIV', *Anuarios de Estudios Medievales*, 7, pp. 351-491.
- Font i Rius, Josep Maria (1946) *Orígenes del régimen municipal de Cataluña*. Madrid: Instituto Nacional de Estudios Jurídicos.
- (1969) *Cartas de población y franquicia de Cataluña*. Barcelona: CSIC.
- (1985) *Estudis sobre els drets i institucions locals en la Catalunya medieval: col·lectanea de treballs del professor Josep Me Font i Rius amb motiu de la seva jubilació acadèmica*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Galera i Pedrosa, Andreu (2009) 'Endeutament censal, pressió fiscal i alçaments populars (el cas del comtat i la Vall de Lord a mitjan segle XV)', in *La deuda pública en la Cataluña bajomedieval*. Barcelona: CSIC, pp. 309-334.
- García Marsilla, Juan Vicente (2007): 'Feudalismo i crèdit a l'Europa medieval', *Barcelona Quaderns d'Història*, 13, pp. 109-128.
- Ginzburg, Carlo (1989) *Storia notturna. Una decifrazione del Sabba*. Torino: Einaudi.
- Iglesia Ferrerirós, Aquilino (1987) *La creación del derecho: Una historia del derecho español*. Barcelona: Graficas Signo.

- Iradiel, Paulino (1996) 'L'economia: produir i comerciar', in *Historia, política, societat i cultura dels Països Catalans*. Barcellona: Enciclopedia Catalana, pp. 96-115.
- Lalinde Abadia, Jesús, (1966) *La jurisdicción real inferior en Cataluña ("Corts, Veguers, Battles")*. Barcellona: Ayuntamiento de Barcelona.
- López, María Dolores (2001) 'Comprar y vender en Cataluña: mercados, ferias y lonjas (ss. XII-XV)', in *Fiere e mercati nella integrazione delle economie europee secc. XIII-XVIII*. Firenze: Le Monnier, pp. 309-333.
- Luzzatto, Gino (1963) *Il debito pubblico della Repubblica di Venezia: dagli ultimi decenni del XII secolo, alla fine del XV*. Milano: Istituto editoriale Cisalpino.
- Mainoni, Patrizia (1999) 'Finanza pubblica e fiscalità nell'Italia centro-settentrionale fra XIII e XV secolo', *Studi Storici*, 40 (2), pp. 449-470.
- Martí Arau, Albert (2009) 'Endeutament censal i crisi financera en una vila senyorial: Castelló d'Empúries (1381-1393)', in *La deuda pública en la Cataluña bajomedieval*. Barcellona: CSIC, pp. 153-218.
- Menjot, Denis - Sánchez Martínez, Manuel (a cura di) (2006) *Fiscalidad de Estado y fiscalidad municipal en los reinos hispánicos bajomedievales*. Madrid: Casa de Velázquez.
- Morelló i Baget, Jordi (2001) *Fiscalitat i deute públic en dues viles del Camp de Tarragona. Reus i Valls, segles XIV-XV*. Barcellona: CSIC.
- (2009) 'Així com de bons vassalls se pertany. El endeudamiento censal de las villas del Camp de Tarragona al servicio de la Mitra (finales del siglo XIV)', in *La deuda pública en la Cataluña bajomedieval*. Barcellona: CSIC, pp. 259-308.
- Ortí Gost, Pere (2007) 'Les finances municipals de la Barcelona dels segles XIV i XV: Del censal a la Taula de Canvi', *Barcelona Quaderns d'Història*, 13, pp. 257-282.
- Ortí Gost, Pere - Verdés i Pijuan, Pere (2016) 'The Crisis of Public Finances in the Towns of Late Medieval Catalonia (1350-1500)', in *Le crisi finanziarie. Gestione, implicazioni sociali e conseguenze nell'età preindustriale*. Firenze: University Press, pp. 199-221.
- Péquignot, Stéphane (2012) 'La pràctica de aquesta ciutat e principat. Réflexions sur l'action diplomatique des autorités catalanes à la veille et au début de la guerre civile (1461-1464)', in *Frieden schaffen und sich verteidigen im Spätmittelalter*. Monaco: Oldenbourg, pp. 163-188.

- (2014) 'Dans la discorde, avant la "ruine". Barcelone, lieu d'expérimentation politique durant la guerre civile (1462-1472)', in *Désordres créateurs. L'invention politique à la faveur des troubles*. Parigi: Kimé, pp. 65-105.
- Ribalta Haro, Jaume - Turull Rubinat, Max (1987) *Alguns aspectes del règim municipal de Tàrrega i Cervera, al segle XIV*. Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega.
- Riera i Melis, Antoni (2017) *Els cereals i el pa en els països de llengua catalana a la baixa edat mitjana*. Barcellona: Institut d'Estudis Catalans.
- Rubio, Agustín (1996) 'Pesta, fam i guerra', in *Historia, política, societat i cultura dels Països Catalans*. Barcellona: Enciclopedia Catalana, pp. 76-95.
- Sabaté, Flocel (2005) 'El poder soberano en la Cataluña bajomedieval: definición y ruptura', in *Coups d'état à la fin du moyen âge? Aux fondements du pouvoir politique en Europe occidentale*. Madrid: Casa de Velázquez, pp. 511-514.
- Salrach, Josep M^a (2002) 'La Corona de Aragón', in *Historia de las Españas medievales*. Barcellona: Crítica, pp. 302-344.
- Sánchez de Movellán Torent, Isabel, (2001) 'El Consell de Cent barceloní i les seves relaciones amb la Diputació del General en el període 1454-1458', in *El temps del Consell de Cent, I. L'emergència del municipi, segles XIII-XIV*. Barcellona: Ajuntament de Barcelona, pp. 79-85.
- Sánchez Martínez, Manuel (a cura di) (1999) *Fiscalidad real y finanzas urbanas en la Cataluña medieval*, Barcellona: CSIC.
- Sánchez Martínez, Manuel (2007) 'Algunas consideraciones sobre el crédito en la Cataluña medieval', *Quaderns d'Història*, 13, pp. 9-26.
- Sánchez Martínez, Manuel (a cura di) (2009) *La deuda pública en la Cataluña bajomedieval*. Barcellona: CSIC.
- Saula i Briansó, Oriol (1987) *L'Evolució històrica de Tàrrega: des de la prehistòria fins el 1987*. Tàrrega: Mollerussa.
- Segarra i Malla, Jesús (1973) *Recull d'episodis d'història targarina des del segle XI al XX*. Tàrrega: Francesc Camps Calmet.
- Turull Rubinat, Max (1987) 'La carta de població de Vilagrassa (1185) i el seu context històric i jurídic', in *Vilagrassa: VIII centeneri de la Carta de Població, 1185-1985: cloenda dels actes commemoratius: resum de les conferències*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, pp. 13-35.

- (1996) 'Arca communis: Dret, municipi i fiscalitat (d'una petició de privilegi fiscal al siglo XVIII als orígens medievals de la fiscalitat municipal a Catalunya', *Initium: Revista catalana d'història del dret*, 1, pp. 581-610.
- (2002) 'Nuevas hipótesis sobre los orígenes de los consejos municipales en Cataluña (siglos XII-XIII): algunas reflexiones', *Anuario de historia del derecho español*, 72, pp. 461-472.
- (2009) *El gobierno de la ciudad medieval: administración y finanzas en las ciudades medievales catalanas*. Barcellona: CSIC.
- Turull Rubinat, Max - Ortí Gost, Pere - Sánchez Martínez, Manuel (1996) 'La génesis de la fiscalidad municipal en Cataluña', *Revista d'història medieval*, 7, pp. 115-134.
- Turull Rubinat, Max - Ribalta Haro, Jaume (1990) 'Entre la *Universitas* i el *Concilium Generale*. El Consell General a Tàrrrega (1313-1396)', *URTX*, 2, pp. 37-48.
- (1991) *De voluntate universitatis: la formació i l'expressió de la voluntat del municipi: Tàrrrega, 1214-1520*. Barcellona: CSIC.
- Turull Rubinat, Max - Verdés i Pijuan, Pere (2006) 'Gobierno municipal y fiscalidad en Cataluña durante la Baja Edad Media', *Anuario de historia del derecho español*, 76, pp. 507-530.
- Verdés i Pijuan, Pere (2007) 'Barcelona, capital del mercat del deute públic català, segles XIV-XV', *Barcelona Quaderns d'Història*, 13, pp. 283-311.
- (2008) 'Les villes catalanes pendant la guerre civile (1462-1472)', in *Villes en guerre (XIVe-XVe siècle)*. Aix-en-Provence: Publications de l'Université de Provence, pp. 161-188.
- (2011) 'Las élites urbanas de Cataluña en el umbral del s. XV: entre el discurso político y el mito historiográfico', in *La Corona de Aragón en el centro de su historia 1410-1412. El Interregno y el Compromiso de Caspe*. Saragozza: Gobierno de Aragón, pp. 147-164.
- Verdés i Pijuan, Pere - Turull Rubinat, Max (1999) 'Sobre la hisenda municipal a "Constitucions y altres drets de Cathalunya" (1704)', in *Fiscalidad real y finanzas urbanas en la Cataluña medieval*. Barcellona: CSIC, pp. 121-154.
- Vicens Vives, Jaume (1936) *Ferran II i la ciutat de Barcelona (1479-1516)*. Barcellona: Universitat de Catalunya.
- (1952) *Fernando el Católico, Príncipe de Aragón, Rey de Sicilia 1458-1478: Sicilia en la política de Juan II de Aragón*. Madrid: CSIC.

Violante, Cinzio (1980) *Economia società istituzioni a Pisa nel Medioevo. Saggi e ricerche*. Bari: Dedalo.